Eesti-Venemaa piiriveekogude kaitse ja säästliku kasutamise ühiskomisjoni XVII istungi protokoll

21. novembril 2014. aastal **Tallinnas**

Kooskõlas Eesti Vabariigi Valitsuse ja Venemaa Föderatsiooni Valitsuse vahel 1997. aasta 20. augustil sõlmitud piiriveekogude kaitse ja säästliku kasutamise kokkuleppega toimus 20.–21. novembril 2014. a Tallinnas Eesti-Venemaa piiriveekogude kaitse ja kasutamise ühiskomisjoni (edaspidi *komisjon*) XVII istung.

Eesti poole nimel tervitas istungist osavõtjaid Andres Talijärv, Eesti Vabariigi Keskkonnaministeeriumi kantsler, komisjoni kaasesimees.

Venemaa poole nimel tervitas istungist osavõtjaid Marina Seliverstova, Föderaalse Veeressursside agentuuri juht, komisjoni kaasesimees.

Komisjoni kaasesimehed esitlesid poolte delegatsioonide liikmeid (lisad 1 ja 2).

Komisjoni XVII istungi eesistuja Andres Talijärv tutvustas delegatsioonide liikmetele istungi päevakorra eelnõu.

Komisjon kinnitas pakutud päevakorra.

Komisjoni istungi töökeeled on eesti ja vene keel.

Komisjon kinnitas istungi järgmise päevakorra:

1. Narva jõe vesikonna, Peipsi-Pihkva järv kaas arvatud, veemajanduse olukord ja veemajandusmeetmed 2013. aastal.

2. Veemajanduskavade / veemajandusskeemide (СКИОВО) väljatöötamise ja täitmise käik.

3. Piiriveekogude seisund seire-, ühisekspeditsioonide ja teadusuuringute andmete põhjal.

4. Veeproovide hüdrokeemiliste näitajate analüüsitulemuste võrreldavus ning võrdluskatsete tegemise kord.

5. Teadus- ja rakendusuuringute põhisuundade realiseerimine.

6. Narva Hüdroelektrijaama hüdrotehniliste rajatiste seisukord.

7. Narva veehoidla kasutuseeskiri.

8. Eesti-Venemaa piiriveekogude kaitse ja kasutamise ühiskomisjoni XVI istungi otsuste täitmine töörühmades.

9. Komisjoni töörühmade jooksvad ja perspektiivplaanid.

10. Komisjoni XVIII istungi toimumise aeg, koht ja päevakord.

Vastavalt päevakorrale arutas komisjon läbi järgmised küsimused.

1.

Esimese küsimuse kohta kuulas komisjon poolte ettevalmistatud koondettekannet Narva jõe vesikonna, Peipsi-Pihkva järv kaasa arvatud, veemajanduse olukorrast ja veemajandusmeetmetest 2013. aastal (lisad 3, 4, 5).

Ettekande esitasid H. Liiv, J. Garanža.

Komisjon märkis, et Narva jõe vesikonnas on veemajanduse olukord stabiilne. Narva jõe vesikonnas tervikuna on aastail 2003–2013 püsiv saasteaineid sisaldavate heitvete hulga vähenemise tendents. Koguseliste näitajate kõikumised on tingitud peamiselt tootmismahtude muutustest. Punktreostusallikatest pärinev veekogude koormus on kontrolli all, kuid hajureostuskoormus nõuab suuremat tähelepanu.

Elanikkonna ja ettevõtete veevarustuse ja heitvete ärajuhtimise ja puhastamise parandamisele suunatud investeeringute summa oli 2013. aastal Venemaa poolel enam kui 162 mln rubla, Eesti poolel 44,37 mln eurot.

Komisjon peab otstarbekaks jätkata koondettekande andmerea pidamist elektrooniliselt ja paigutada koondettekande teave poolte veebilehtedele.

Komisjon otsustas:

1. Võtta teadmiseks poolte koondettekanne veemajanduse olukorrast ja 2013. aasta veemajandusmeetmete efektiivsusest Narva jõe vesikonnas, Peipsi-Pihkva järv kaasa arvatud.

2. Jätkata Narva jõe vesikonna veemajanduse olukorra ning poolte võetud veemajandusmeetmete tõhususe iga-aastast hindamist koondettekande kokkulepitud formaadis. Poolte ekspertidel jätkata ettekande formaadi metodoloogilist täiustamist.

2

Komisjon kuulas poolte informatsiooni veemajanduskavade ja veemajandus-skeemide (СКИОВО) väljatöötamise ning täitmise käigust.

Ettekandega esinesid H. Liiv ja M. Kazmina.

Eesti pool informeeris komisjoni Eesti Vabariigi Valitsuses 2010. aasta 1. aprillil kinnitatud veemajanduskava täitmisest ja aastaiks 2015–2021 veemajanduskava ettevalmistamisest.

Venemaa pool informeeris komisjoni föderaalse sihtprogrammi „Venemaa föderatsiooni veemajanduskompleksi arendamine aastail 2012–2020“ ja Narva jõe vesikonnas Pihkva ning Leningradi oblastite veemajanduskompleksi arendamise pikaajaliste piirkondlike programmide meetmete elluviimise käigust.

Venemaa pool teatas, et vastavuses Venemaa Föderatsiooni õigusaktidega on perspektiivplaneerimise vahendina kinnitatud Narva jõe vesikonna veekogude kompleksse kasutamise ja kaitse skeem.

Komisjon võttis teadmiseks poolte informatsiooni veemajanduskavade plaanipärasest elluviimisest ning **kinnitas** Narva jõe vesikonna, Peipsi-Pihkva järv kaasa arvatud, veemajanduskavade väljatöötamise ning täitmise käigu kohta edasise korrapärase teabevahetuse vajalikkust.

Komisjon otsustas ühendada päevakorra punktid 1 ja 2 nende edasisel käsitlemisel.

3.

Komisjon kuulas poolte informatsiooni piiriveekogude seisundi kohta seire-, ühisekspeditsioonide ja teadusuuringute andmete põhjal (lisad 6, 7, 8) ning piiriüleste põhjavete seirekavast.

Ettekandega esinesid E. Loigu, K. Kangur, J. Grinjova, A. Jaani, A. Köss.

Komisjon märkis, et piiriveekogude (Peipsi-Pihkva järve, Narva jõe vesikonna jõgede ja Narva veehoidla) vee kvaliteet on olnud viimastel aastatel suhteliselt stabiilne. Pooled hindasid vee kvaliteeti juhindudes oma riigi õigusaktidest.

Komisjon peab otstarbekaks Peipsi-Pihkva järvel ja Narva veehoidlal ühiste seireekspeditsioonide jätkamist kooskõlastatult poolte piiriesindajatega.

Komisjon võttis teadmiseks seire, hinnangute ja rakendusuuringute töörühma koostatud Eesti ja Venemaa piiriüleste põhjavete seirekava.

Komisjon otsustas:

1. Võtta poolte informatsioon piiriveekogude seisukorrast teadmiseks.

2. Soovitada pooltel jätkata uuringuid Narva jõe vesikonna jõgede lämmastiku ja fosfori loodusliku ja inimtekkelise koormuse koostisosade määramiseks.

3. Soovitada pooltel kaaluda Peipsi-Pihkva järvele atmosfäärist langeva reostuskoormuse hindamise võimalust.

4. Teha seire, hinnangu ja rakendusuuringute töörühmale ülesandeks töötada välja vete kvaliteeti seiretulemuste esitamise ühtne formaat.

4.

Komisjon kuulas poolte informatsiooni veeproovide analüüsitulemuste võrreldavuse ja seires osalevate laborite võrdluskatsete korraldamise ning

laborite riikidevahelistes interkalibreerimistes osalemise kohta (lisad 9, 10).

Ettekannetega esinesid H. Allemann, J. Grinjova.

Komisjon märkis, et hüdrokeemiliste analüüside võrreldavuse parandamiseks ja andmete erinevuste põhjuste selgitamiseks tehtud töö on olnud mahukas ja tulemusrikas. Alustatud on hüdrobioloogiliste andmete võrreldavuse analüüs. Kavandatud meetmed on täidetud, on saavutatud enamiku andmete analüüsitulemuste hea võrreldavus. Andmete võrreldavuse küsimusi arutatakse seire, hinnangu ja rakendusuuringute töörühma koosolekutel. Koostööd võrdluskatsete korraldamisel tuleb jätkata, et analüüsitulemuste võrreldavus oleks tagatud.

Komisjon otsustas jätkata tööd vee hüdrokeemiliste ja hüdrobioloogiliste proovide analüüsitulemuste võrreldavuse saavutamiseks.

5.

Komisjon kuulas poolte ühisinformatsiooni rakendusteaduslike uuringute põhisuundade realiseerimisest.

Ettekande tegid A. Jaani, M. Kazmina.

Rakendusuuringute põhisuunad kinnitas komisjon 2005. aastal VIII istungil. Prioriteete täpsustati komisjoni järgmistel istungitel. Aastatel 2010–2013 tehti tööd 12 põhisuunal. Venemaa pool on teinud mahukaid rakendusuuringuid СКИОВО koostamisel ja Eesti pool aastate 2015–2021 veemajanduskava ettevalmistamisel. Peale selle on pooled uurinud kliimamuutuste mõju veekogude ja ökosüsteemide seisundile, täpsustanud veekogudele avalduva koormuse allikaid, uurinud kaugseire ning süsteemis veekogu–vesikond protsesside modelleerimise küsimusi. Komisjoni ülesandel on pooled seire, hinnangu ja rakendusuuringute töörühma töö raames koostanud vaadeldaval ajavahemikul tehtud ja avaldatud põhiliste rakendusteaduslike tööde annoteeritud nimistud.

Rakendusuuringute järeldusi ja soovitusi kasutavad pooled veemajanduse meetmete kavandamisel ja elluviimisel.

Komisjon võttis teadmiseks informatsiooni seire, hinnangu ja rakendusuuringute töörühma korraldatud teadus- ja rakendusseminaride

korraldamisest. Aastatel 2010–2013 on seminaridel kuulatud 66 kõrgtasemel teadusettekannet.

Komisjon otsustas:

1. Võtta teadmiseks poolte informatsioon rakendusteaduslike tööde põhisuundade realiseerimisest aastatel 2010–2013 ja kiita heaks rakendusteaduslike tööde annoteeritud nimistute koostamisel tehtud töö ning kasutada neid nimistuid edasises praktilises töös.

2. Töörühmadel valmistada komisjoni järgmiseks istungiks ette rakendusteaduslike tööde temaatika põhisuundade tänapäeva nõuetele vastavaks muutmise ettepanekud.

3. Soovitada pooltel pöörata rakendusteaduslike uuringute kavandamisel tähelepanu uute kättesaadavate seiremeetodite kasutamisele.

6.

Komisjon kuulas poolte informatsiooni Narva Hüdroelektrijaama hüdrotehniliste rajatiste seisukorrast (lisad 11, 12).

Ettekande esitasid A. Ers ja O. Medvedev.

Komisjon märkis poolte konstruktiivset koostööd Narva hüdrosõlme nõuetekohase tehnilise seisukorra hoidmisel ja **tunnustas** ekspluatatsiooniorganisatsioonide (ASi TGK-1 ja ASi Eesti Energia Narva Elektrijaamad) tegevuse koordineerituse kõrget taset.

Komisjon otsustas võtta poolte informatsioon Narva HEJ hüdrotehniliste rajatiste vajalikus tehnilises seisukorras hoidmisest teadmiseks.

Komisjon tegi veeressursside kompleksse haldamise töörühmale **ülesandeks** jätkata Narva hüdrosõlme hüdrotehniliste rajatiste tehnilise seisukorra ja kasutamise küsimuste iga-aastast ärakuulamist.

7.

Komisjon kuulas informatsiooni Narva veehoidla veeressursside kasutamise eeskirja ning Narva veehoidla tehnilise ekspluatatsiooni ja heakorrastamise eeskirja kooskõlastamise ja kinnitamise käigu kohta.

Ettekande esitasid M. Kazmina, A. Jaani.

Venemaa pool teavitas Komisjoni sellest, et vastavalt Venemaa Föderatsiooni õigusaktidele koostatud „Narva veehoidla veeressursside kasutamise eeskirja" ning „Narva veehoidla tehnilise ekspluatatsiooni ja heakorra eeskirja" eelnõud läbivad sätestatud kooskõlastusprotseduuri riigivõimuorganites, mille järel need kinnitatakse. Venemaa pool tutvustas eeskirjade eelnõusid Eesti poolele. Eesti poole märkused Narva veehoidla veeressursside kasutamise eeskirja eelnõu kohta on arvesse võetud.

Komisjon võttis poolte informatsiooni **teadmiseks** ja soovitas pooltel jätkata vastastikkust huvi pakkuvate küsimuste arutamist veeressursside kompleksse haldamise töörühma järjekordsetel istungitel.

8.

Komisjon kuulas töörühmajuhtide ühisinformatsiooni Eesti-Venemaa piiriveekogude kaitse ja kasutamise ühiskomisjoni XVI istungi otsuste täitmisest töörühmades (lisa 13).

Informatsiooni esitasid R. Talkop, H. Liiv, A. Jaani.

Komisjon märkis, et komisjoni töörühmadel on Eesti-Venemaa piiriveekogude kaitse ja kasutamise ühiskomisjoni XVI istungi otsused täismahus täidetud.

Komisjon otsustas:

1. Tunnistada töörühmade töö komisjoni XVI ja XVII istungi vahelisel ajal rahuldavaks.

2. Kinnitada Eesti-Venemaa piiriveekogude kaitse ja säästliku kasutamise kokkuleppe poolte teavitamise kord hädaolukordade või nende tekkimise ohu kohta Peipsi-Pihkva järvel ja teistel piiriveekogudel, välja arvatud Narva jõgi ja Narva veehoidla (lisa 14).

3. Kiita heaks seire, hinnangu ja rakendusuuringute töörühma ettepanekud Pihkva järve vee kvaliteedi stabiliseerimiseks (lisa 15).

9.

Komisjon kuulas töörühmajuhtide informatsiooni komisjoni töörühmade jooksvate ja perspektiivplaanide kohta.

Ettekandega esinesid H. Liiv, R. Talkop, , M. Kazmina A. Kuznetsova.

Komisjon otsustas:

1. Kinnitada töörühmade tööplaanid aastateks 2014–2015 (lisad 16, 17).

2. Teha töörühmadele ülesandeks valmistada ette komisjoni järgmiseks istungiks ettepanekud Eesti-Venemaa piiriveekogude kaitse ja kasutamise koostööks aastatel 2016–2018.

10.

Kümnendas küsimuses võttis komisjon vastu Venemaa poole ettepaneku korraldada komisjoni XVIII istung 2015. aasta III kvartalis Venemaa Föderatsiooni territooriumil Peterburis järgmise esialgse päevakorraga:

1. Narva jõe vesikonna, Peipsi-Pihkva järv kaasa arvatud, veemajanduse olukord ja poolte veemajanduskavade täitmise käik 2014. aastal.

2. Piiriveekogude seisund seire-, ühisekspeditsioonide ja teadusuuringute andmete põhjal.

3. Rakendusteaduslike uuringute põhisuunad.

4. Narva Hüdroelektrijaama hüdrotehniliste rajatiste seisukord.

5. Narva veehoidla kasutamise eeskiri.

6. Eesti-Venemaa piiriveekogude kaitse ja kasutamise ühiskomisjoni XVII istungi otsuste täitmine töörühmades.

7. Komisjoni töörühmade jooksvad ja perspektiivsed tööplaanid.

8. Komisjoni XIX istungi toimumise aeg, koht ja päevakord.

Komisjoni sekretäridel kooskõlastada päevakord kaks kuud enne istungit.

Komisjoni istung kulges konstruktiivse koostöö ja vastastikkuse arusaamise õhkkonnas.

Käesolev protokoll on allkirjastatud 2014. aasta 21. novembril Tallinnas kahes võrdse õigusjõuga eksemplaris eesti ja vene keeles.

Eesti Vabariigi poolt	**Venemaa Föderatsiooni poolt**
A. Talijärv	**M. Seliverstova**